

Wat nou bezuinigen? Investeren in groen! Want groen levert geld op, blijkt uit rekenmodellen

Utrecht investeert dit jaar €4 miljoen om de kwaliteit van het groen in en om de stad te verbeteren. Amsterdam denkt internationale bedrijven te trekken met goed groen. Hoe krijgt het groen meer geld in plaats van minder? Berekeningen die de waarde van groen bewijzen én (interne) communicatie daarover helpen groen aan meer budget. Aannemers en boomkwekers kunnen mogelijk profiteren.

Auteur: Jaap Smit

'Groene mensen' leggen het in discussies vaak af tegen de verantwoordelijken voor het grijs in de gemeente. Voor een deel zit dat in de aard van het beestje – ja, ik generaliseer nu flink – en voor een deel ligt dat aan het feit dat groen en de opbrengsten van groen lastig kwantificeerbaar zijn. Ondertussen zijn er al wel flink wat onderzoeken die aangeven dat groen geld oplevert. Het kapitaliseren van groen omvat veel meer dan het alleen benoemen van de voordelen die groen biedt voor gezondheid, leefbaarheid en milieu. Met financieel onderbouwde argumenten is het veel beter discussiëren. Bovendien is het maken van keuzen gemakkelijker en beter uit te leggen. Bekend is dat de waarde van woningen in een

groene wijk circa 5% hoger ligt dan van vergelijkbare woningen elders. Dat komt door de verbeterde kwaliteit van de wijk: mensen wonen er liever. De waarde van woningen is belangrijk voor huiseigenaren zelf, maar zeker voor de gemeente, die er meer inkomsten uit de OZB mee genereert.

In het boek 'De kroon op het werk' (2008) geeft Triple E een heldere uiteenzetting van de waarde van groen: omdat bomen de hitte in de stad temperen, voorkomen ze sterfte. De hoeveelheid afvoer van regen is met behulp van bomen, beplanting en dak- en gevelgroen terug te dringen: er hoeft minder water naar het riool te worden afgevoerd, hetgeen lagere kosten (ook

voor zuivering) met zich meebrengt. Deze 'bezuiniging' zou je kunnen toerekenen als opbrengst voor groen.

Nog een opbrengst? Het vastleggen van CO₂. Sinds er handel is in emissierechten, is aan stadsbomen emissierecht toe te kennen. Dat betekent dat elders minder uitstoot gecompenseerd hoeft te worden. Welke gemeente verkoopt deze waarde? De gemeente Amsterdam zou er meer dan één treeworker voor aan de slag kunnen hebben. Een druppel op de gloeiende plaat? Ja, maar wel een grote druppel. De druppel voor de fijnstofreductie helpt ook: voor een boom op een probleemlocatie kunt u €41 per jaar aftikken. Het zijn enkele voorbeelden van de mogelijkheden

Grüne Doppik maakt kosten en opbrengsten inzichtelijk

In overleg met spelers in de markt ontwikkelde de Universiteit van Osnabrück een software-oplossing om kosten én opbrengsten van groen en de openbare ruimte inzichtelijk te maken. De oplossing zorgt voor een 'groene balans' in de boekhouding. Het betekent dat een gemeente een vertaalslag maakt van 'een budget maken' naar een bedrijfseconomische kosten- en batenrekening. Het doel is dat de gemeente gaat denken en doen als een bedrijf, inclusief een winstdoel. Voor een eenduidige kosten-batenanalyse is het noodzakelijk te weten wat men aan vermogen – bomen, groenvoorzieningen, speelgelegenheden etc. – heeft binnen de gemeente.

De Grüne Doppik, zoals de methode heet, is inmiddels verplicht gesteld voor gemeenten in Duitsland (met hier en daar een uitzondering). De implementatie loopt nog: lang niet overal is het systeem al ingevoerd. Onduidelijk is wanneer dat zo is.

De Grüne Doppik is boekhoudtechnisch volledig onderbouwd. De acceptatie op de werkvloer is echter een struikelblok, omdat men van bekende werkwijzen moet afstappen. Vooral de definities – wat is bijvoorbeeld een haag? – zijn in Duitsland onderwerp van gesprek. Bij automatisering TSD houdt men zich al geruime tijd bezig met dit vraagstuk. Doordat het bedrijf een internationale samenwerking heeft met ontwikkelbedrijven in Zwitserland en Duitsland, kan het op dit gebied profiteren van een kennisvoorsprong. Hans Gageler heeft als productmanager van TSD een goed zicht op ontwikkelingen in de Duitse en Zwitserse groene kenniskeuken. "De opgedane kennis komt weer ten goede aan onze Nederlandse klanten", aldus Hans. Ook in Nederland is de definitiekwestie nog niet opgelost. De BGT (Bassregistratie Grootchalige Topografie) is een van de benodigde puzzelstukken. Of eigenlijk het voor de groenbeheerder meer relevante model IMGEO 2.0. De BGT wordt wettelijk verplicht. Het onderliggende gegevensmodel IMGEO 2.0 nog niet.

De BGT bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in een gemeente. Kopieën van al deze gegevens worden verzameld in de Landelijke Voorziening (LV BGT). Via een model komen de gegevens beschikbaar voor organisaties met een publieke taak, instellingen, bedrijven en particulieren.

Gageler: "Het is de juiste weg naar een goede standaard van objecten in de buitenruimte. Het gegevensmodel IMGEO 2.0 moet zich vanaf 2012 bewijzen. Het CROW heeft een beeldkwaliteitscatalogus in de maak voor beheerobjecten. Hier liggen kansen voor een standaard: ze moeten nog samen groeien."

De betrekkelijk kleine deelstaat Hamburg heeft inmiddels laten weten dat het als 'concern' winst maakt. Binnenkort in Boomzorg meer over de Grüne Doppik.

Groen zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor kennisintensieve en internationale bedrijven, die op hun beurt weer andere bedrijvigheid aan zich binden voor hogere en lagere inkomens

TEEB in de stad kan starten

TEEB staat voor The economics of ecosystems and biodiversity. Het is een internationaal programma om de relatie tussen economie en groen in beeld te brengen en te versterken. Een deelproject in Nederland is TEEB in de stad. Daarin werken meer dan tien gemeenten onder begeleiding van Witteveen en Bos samen aan voorbeeldcases die moeten helpen een compleet rekeninstrument te krijgen. Doel van het project is tevens om verdienmodellen en –mogelijkheden op te stellen. Dit gebeurt in een community of practiceverband. Binnenkort meer hierover.

**Groen is vooruit kijken en ook dat wordt door wethouders nog wel eens vergeten.
Of veronachtzaamd.**

om waarde toe te kennen aan groen. Wanneer het alleen gaat om bomen, dan zijn de kosten voor aanplant, onderhoud (inclusief begeleidingssnoei) en ziektebestrijding (eikenprocessierups) lager dan de opbrengsten. Er ontstaat een positief saldo. Bij groen is een vergelijkbare, wat uitgebreidere reken-som te maken. Gegevens aan de inkomstenkant zijn tot op zekere hoogte beschikbaar. Het is sterk afhankelijk van de gemeente of ook de kosten duidelijk uitgesplitst en toe te rekenen zijn.

Wanneer de kosten van groen worden afgezet tegen de opbrengsten, ontstaat er een saldo dat op z'n minst beter is dan wanneer er alleen kosten

worden gemaakt. In de echte wereld is groen echter alleen een kostenpost. En op kosten is het gemakkelijk bezuinigen. Schroef het onderhoudsniveau terug van B naar C en in de binnenstad van A naar B, en de kosten dalen. Ook het personeelsbestand kan dan met tien procent terug, want er is minder te doen, zo is de redenatie. Dat ondertussen achterstanden worden opgelopen en vakmanschap verdwijnt, dat vergeten we even. Groen is vooruitkijken en ook dat wordt door wethouders nog wel eens vergeten. Of veronachtzaamd. Bovendien is onderhoud weinig sexy: je kunt er geen lintje voor doorknippen. Bij de aanplant van een nieuwe boom of de opening van een park kan dat wel. Een keuze is altijd verklaarbaar.

Moet de groendienst zich alleen maar laten knippen en scheren en verder niets doen? Nee! Genoemde voorbeelden geven aan dat er voldoende mogelijkheden zijn om de waarde van groen aan te prijzen. Binnen en buiten de (gemeentelijke) organisatie. Het bepalen van de waarde van groen is niet altijd eenvoudig, maar zeker mogelijk (zie kader Grüne Doppik). Bij het voeren van de discussies is het aansluiten op de beschikbare beleidsstukken over duurzaamheid niet alleen legitiem, maar voor de gemeente zelf ook consequent. Want als je als gemeente 'duurzaam' bent, wil je dat zeker in je groenbeleid tot uitdrukking laten komen. Druk bezig met de watertoets? Dan helpt het groen dat er nu of later staat. Kortom: door de interne en externe communicatie handig op te tuigen, kan de groendienst – voor zover die nog bestaat – zich belangrijker maken. Sterker staan in de discussies. Er is nagedacht over de richting en het geld dat daarvoor nodig is.

Boomkwekers en boomverzorgers profiteren van de vraag naar hun product en vakmanschap. Zelfs in donkere tijden maakt groen de kans te groeien.

Loonbedrijf M. Tijsen jr.

Kluitservice – Stokken zetten

- kluiten vanaf 25cm tot 100 cm!!
- stokken zetten vanaf 2,10 m tot 6,20 m geen probleem!!

Provincialeweg 1/B • 4033 BP Lienden •
Tel: 0488 - 482142 • Fax: 0488 - 482089 • Mob: 06 - 53694936